

FAKULTA FILOZOFICKÁ
ZÁPADOČESKÉ
UNIVERZITY
V PLZNI

Katedra antropologie

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE posudek vedoucího práce

Práci předložil(a) student(ka): Eva Opletalová

Název práce: DEPRESE: ANTROPOLOGICKÁ STUDIE

Vedoucí práce:

PhDr. Michal Tošner, Ph.D.

1. CÍL PRÁCE (*uvedte, do jaké míry byl naplněn*):

Na úvod konstatuji, že ve výtisku bakalářské práce, který jsem měl k dispozici, absentovaly strany 14 – 19. Proto jsem se rozhodl posuzovat elektronickou verzi, která je kompletní.

Cílem práce bylo hledání sociálních a kulturních spouštěčů depresí na základě prostudování anamnéz pacientů s touto diagnózou. Důvodem pro volbu tématu bylo autorčino pracovní působení na psychiatrické ambulanci, kde měla přístup k anamnézám pacientů s depresivní poruchou. Původním záměrem, jak napovídá název, mělo být posouzení deprese z antropologického hlediska, podobně, jako Emile Durkheim posuzoval sebevraždu z hlediska sociologického. Zklamáním pro mne je, že Durkhiem se v použitých zdrojích vůbec nevyskytuje, ačkoli byl uveden v zásadách pro vypracování bakalářské práce. V tom spatřuji důvod průběžného tápání v uchopení tématu. Jako konzultant jsem měl příležitost nahlédnout pouze do hrubého draftu a finální text se mi dostal do rukou až při závěrečném posuzování. V tomto smyslu musím konstatovat, že cíl práce byl naplněn pouze z části.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (*náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.*):

V původní představě měla být pro účely stanovení sociokulturní etiologie depresí užita kombinace hermeneutických přístupů s přístupy statistickými. Studentka se však ve své práci zaměřila pouze na kvantitativní zpracování anamnéz, čímž je její výstup ochuzen o možnost induktivního stanovení sociálních faktorů vzniku deprese. Tyto příčiny jsou na místo toho dopředu dané, resp. převzaté z typologie příčin (tzv. „škály životních událostí“) užívané psychiatry, které jsou následně ověřovány statistickými metodami a obecně komentovány. Příčiny tedy nakonec nejsou výsledkem výzkumu, ale jeho východiskem, což je oním příslovečným zapřaháním vozu před koně. Pokud tomu bylo jinak, pak to z textu práce není přímo zřejmé. V práci se nedozvíme, jak dospěla k sociálně kulturním faktorům, které mají vliv na vznik depresivních poruch. Např. v kapitole 7. jsou tyto faktory brány jako danost, nikoli jako cíl výzkumu. U takto dopředu stanovených faktorů pak rozepisuje povahu možných problémů např. v oblasti partnerských, rodinných, studijních, pracovních nesnází etc. Původním zjištěním se tak stává poměrně procentuální vyjádření důležitosti mezi těmito faktory, kde jsou nejvýznamnějším faktorem partnerské vztahy následované narušenými vztahy v primární rodině, studijními problémy, finančními problémy, zdravotními problémy a změnou prostředí, jak se píše v závěru (s. 42). Silnou stránkou práce je statistické zpracování dat vyjádřené grafy v přílohách, které reprezentují vlastní zjištění.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (*jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.*):

Po jazykové stránce je text formulován srozumitelně bez závažnějších pochybení. Citace a odkazy na literaturu jsou korektní. Přesto jsem našel pár chyb (např. blokovaná citace se neuvádí v uvozovkách; s. 16) a dělá chyby ve jménech autorů (Holm či Holmes? Práško nebo Prášek?). Silnou stránkou práce jsou přílohy, které obsahují kvalitně zpracované tabulky a grafy. Resumé je standardní.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (*celkový dojem z diplomové práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.*):

Bakalářská práce *Deprese: antropologická studie* měla být antropologickým uchopením fenoménu, který je běžně uchopován pouze z hlediska psychologického či psychiatrického. Toto uchopení by bylo razantnější, kdyby našlo oporu v četnějších antropologických zdrojích a nikoli ve zdrojích z oblasti psychologie. Jsem překvapen užitím některých zdrojů populárně psychologických (např. R. Uzel), či práce křesťanských psychologů. Ty nemohou dát základ pro antropologické uchopení fenoménu. Stranou navíc zůstala jedna z původních otázek po povaze depresivních poruch, které jsou místem setkávání biologických predispozic a kulturních faktorů, tedy problém biologického a kulturního determinismu. Nicméně i tak konstatuji, že Eva Opletalová se pokusila o originální práci, během níž prokázala schopnost zpracování dat. Práci tak mohu doporučit k obhajobě.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (*jedna až tři*):

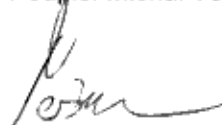
Žádám studentku, zda by mohla komisi objasnit, jakým způsobem postupovala při určování kulturních příčin vzniku depresí.

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (*výborně, velmi dobře, dobře, nedoporučuji k obhajobě*):

Vzhledem k výše uvedeným výhradám navrhuji komisi práci Evy Opletalové hodnotit stupněm velmi dobře.

Datum: 22. 5. 2012

Podpis: Michal Tošner

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta filozofická
katedra antropologie

Katedra antropologických a historických věd

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE posudek oponenta

Práci předložil(a) student(ka): Eva Opletalová

Název práce: Deprese: Antropologická studie

Oponoval (u externích oponentů uveďte též adresu a funkci ve firmě): Mgr. Lukáš Friedl, M. A.

1. CÍL PRÁCE (uveďte, do jaké míry byl naplněn):

Autorka si jako cíle této práce vytyčila otázku sociálních a kulturních spouštěčů depresí s cílem prokázat nebo vyvrátit korelaci mezi množstvím depresivních pacientů v psychiatrické ambulanci a aktuální společenskou situací. Obsahově byly tyto cíle více méně naplněny. Nicméně, ze struktury úvodních kapitol je zřejmé, že autorka nepochopila funkci úvodu pro vědecký text. Úvod slouží k uvedení čtenáře do zkoumaného problému, ze kterého vyplývají cíle práce a ty jsou tudíž standardně uváděny v posledním odstavci úvodu jako jeho logické vyústění nebo následují jako samostatná kapitola po úvodu. Takovýto standard v práci chybí a cíle jsou 5. a 6. větou celé práce!

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.):

Práce je přehledně členěna, ale logická struktura práce není nejvhodnější. Vedle již zmíněného úvodu s cíly práce je další problém v kapitole „Metodika“. Pouze její první podkapitola je opravdovou metodologickou částí, všechny další podkapitoly by svým charakterem mnohem lépe spadaly do úvodu nebo ještě lépe do diskuse. Samotná diskuse je přitom pouhou sumarizací výsledků. Pokud by autorka změnila logické členění práce, čtenář by nabyl mnohem lepšího dojmu, že uvedené spouštěče depresí jsou samy o sobě relativně komplexní fenomény.

Co se týče náročnosti práce a tvůrčího přístupu, autorka se často omezuje na jednoduchá konstatování faktů z literatury či osobních sdělení. Chybí hledání problémových oblastí, rozporů mezi názory více autorů, diskuse polemiky v literatuře atd. Práce je spíše popisná. Toto vše je dobře patrné z četnosti citování. V textu jsou na mnoha místech tvrzení, která by mohla být podpořena citací zdrojové literatury. Nicméně takové citace často chybí a o to více působí práce jako encyklopedie místo vědeckého textu. Ostatně autorčina bibliografie to jasně dokládá. Z 36 citovaných zdrojů jsou naprostá většina souhrnné monografie případně reference na statistiky. Až na jednu výjimku naprosto chybí studie publikované v odborných periodících.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.):

Předložená bakalářská práce obsahuje 43 stránek textu, 6 tabulek, 8 grafů a 12 obrazových příloh. Autorka cituje 36 zdrojů. Jazykový projev autorky je poměrně kvalitní, práce je dobře čitelná a srozumitelná. Gramatické chyby či překlepy jsou v práci velmi zřídka. Graficky je práce dle standardů,

členění kapitol viz předešlé odstavce, kvalita tabulek a grafů je poměrně dobrá. Jako problém vidím, že si autorka neujasnila jestli tabulky a grafy vkládat do textu či je řadit na konec práce do příloh. Setkáme se potom s tím, že tabulka 1-4 je v textu zatímco tabulky 5-6 v přílohách a to i přesto, že se všechny vztahují k autorčiným výsledkům. Citováno je formálně správně. Celkově působí práce z formálního hlediska uceleným dojmem.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z diplomové práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.):

Celkový dojem z bakalářské práce je relativně dobrý i když mírně rozpačitý. Na jednu stranu se autorka pokusila o analýzu vlastních dat, tj. provedla jakýsi výzkum (analyzovala data o spouštěcích mechanismech depresí pacientů psychiatrických zařízení z průběhu let 2007 – 2010) a navíc zvládla relativně dobře formální stránku práce, na druhou stranu příliš nezvládla analyzovat problém do hloubky a pokusit se ho diskutovat v kontextu recentní odborné psychiatrické literatury. Výsledný dojem je ale spíše pozitivní právě díky použití analýzy vlastních dat.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

Proč jste práci nepodpořila literaturou z renomovaných psychiatrických časopisů?

Na str. 31 diskutujete výsledky grafu 2 a uvádíte, že u žen jsou vztahové problémy stabilnějším a dominujícím faktorem při rozvoji depresí než u mužů a tudíž, že to dokládá vyšší významnost vztahů a rodinné pohody pro ženy. Můžete zdůvodnit čím jste testovala tento závěr? Pozor na takovéto závěry, protože pro ně nemáte žádnou evidenci. Jedinou evidenci, kterou máte je, že vztahové problémy jsou u žen častějším spouštěčem depresí, ale o významnosti vztahů pro ženy a muže vám toto nic neříká.

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (výborné, velmi dobře, dobře, nedoporučuji k obhajobě):

Navrhuji hodnocení velmi dobře.

Datum: 15. 5. 2012

Podpis:

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta filozofická
katedra antropologie

Průběh obhajoby bakalářské práce:

Název práce:

Deprese: Antropologická studie

Vedoucí práce:

PhDr. Michal Tošner, Ph.D.

Oponent práce:

Mgr. Lukáš Friedl, M.A.

Průběh obhajoby:

Komise představila posudky na předloženou bakalářskou práci.

Studentka zodpověděla otázky vyčítající z posudků.

Předseda komise se dále zeptal na závěry práce, studentka je uvedla.

Práce byla obhájena.

Členové zkušební komise:

Prof. RNDr. Ivo Budil, Ph.D., DSc.

PhDr. František Bahenský

PhDr. Jaromír Murgaš, CSc.

Mgr. Michal Tošner, Ph.D.

PhDr. Marta Ulrychová, Ph.D.

Klasifikace: *Velmi dobře*

Datum obhajoby: 30. května 2012

.....
podpis zkoušejícího